

A református többlet a köznevelésben

II. REFORMÁTUS EGYMI TALÁLKOZÓ

A keresztén nevelés megjelenése intézményeiben

2016. október 3.

Alapkérdések

- Hogyan egyeztethető össze a keresztyén világnézet a pedagógusi szereppel?
- Mi az a többlet, amitől a pedagógust valóban keresztyénnek tekinthetjük?
- Vannak-e a pedagógusi professziónak általánosan érvényes deskriptorai, amelyek érvényesek a keresztyén pedagógiára is?

Zsolt. 127,3

„Bizony, az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.”

Keresztyén pedagógus, keresztyén pedagógia

„Keresztény/keresztyén nevelés a keresztény/keresztyén hit és erkölcs szellemében való nevelés. (...) a keresztény nevelésben a hit a nevelés alapvető célját, az erkölcs pedig az alapvető módszereit, a kettő együtt pedig a keresztény nevelés embereszményét határozza meg. (...) Az Istenre irányultság egyúttal a keresztény nevelés céltétele, és minden egyéb csupán ennek alárendelt eszköz. Ez különbözteti meg minden más olyan pedagógiától, amely pl. az önmegvalósítás, önkibontakoztatás, önkifejezés vagy más ön- megjelöléssel Isten nélkül csupán az egyéni, csoportigények szintjén marad.”

(Pedagógiai lexikon, 1997)

Református etikai kódex

- a) elfogadják egymás szerepeit, annak tartalmi jellemzőit, s tisztában vannak a magukéval,
- b) nyíltak, azaz egyenesek és őszinték egymáshoz, s ezzel nem élnek vissza,
- c) értékelik, becsülik egymást az esetleges konfliktusok ellenére is,
- d) a szerepkülönbözőség ellenére kapcsolatukra a kölcsönös függőség jellemző,
- e) az elkülönülés, vagyis az egyéni véleményalkotás, kreativitás megnyilvánulási lehetősége érzelmi megtorlás nélkül valósul meg,
- f) igényeik kielégítése nem a másik rovására történik.

Sáfár és pásztor

- Nem a saját vagyonát gyarapítja
- Adott időtartamra szóló megbízatás
- Felelős számadás

- Gondoskodás
- Tápláló szeretet
- Őrzés felelőssége

Idegenvezető

- Nemcsak vezető, hanem útitárs is
- Nemcsak eszközöket ad, hanem távlatokat is nyújt

Keresztyén pedagógussal szemben támasztott követelmények *(Kotschy)*

-
1. pedagógiai elhivatottság
 2. szaktárgyi tudás
 3. erkölcsi tisztaság, rendezett magánélet
 4. hitélet
 5. közéleti tevékenység

„A keresztény pedagógust egyrészt a gyermekek tisztelete, a velük való szeretetteljes viszony, a feltétlen bizalom, a keresztény testvériség jellemzi, másrészt a példamutató keresztény élet.”
(Kotschy)

A keresztyén tanárt önmagában véve semmi sem különbözteti meg más tanártól, aki felelősséget és tehetséget kapott, hogy diákokat készítse fel arra, hogyan váljanak a társadalom hasznos tagjává, hogyan bontakoztathassák ki személyes adottságaikat. Ha azonban a tanár hívő (...), akkor munkája minden elemében Istenről és az Ő eljövendő országáról fog szólni.”(Esszencia)

Kompetenciaalapú értékelés

„A tanári, pedagógusi (vagy pedagógiai) kompetenciák azoknak a pszichikus képződményeknek, a tudásnak, az attitűdöknek és a képességeknek az összességét jelentik, amelyek **alkalmassá teszik a pedagógusokat** arra, hogy tevékenységüket eredményesen elláthassák.” (Kotschy)

2Kor. 3,5-6.

„Nem mintha önmagunktól, mintegy a magunk erejéből volnánk alkalmasak arra, hogy bármit is megítéljünk; ellenkezőleg, **a mi alkalmasságunk Istentől van.** Ő tett alkalmassá minket arra, hogy az új szövetség szolgái legyünk”

„Keresztyén intézményben dolgozók még egy kilencedik kompetenciát is hozzátehetnének a meglévő nyolchoz, és ez nem lenne más, mint a keresztyén értékek átadásának kompetenciája. (...)”
(Deák Varga)

„Átvitt értelemben ugyan, de nevelési szakkönyvünk valóban a Biblia.” (Rózsbai)

Készítsenek nekem szentélyt, hogy közöttük lakjam! Egészen úgy készítsétek el, ahogyan megmutatom neked a hajlék mintáját és az egész fölszerelés mintáját!

(2Móz 25,8-9)

Látjátok tehát, hogy cselekedetekből igazul meg az ember, és nem csupán a hit által.

(Jak 2,24)

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

Hadd tanítsalak benneteket Isten hatalmáról! Nem tartom titokban a Mindenható tervét.

(Jób 27,11)

Most tehát, akik azt mondjátok: „Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendőt, kereskedünk és nyereséget szerzünk”, azt sem tudjátok, mit hoz a holnap. (...) Inkább ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja, akkor élünk, és ezt vagy azt fogjuk cselekedni.

(Jak 4,13-15)

2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók

Fiam, ha megfogadod mondásaimat, és parancsaimat magadba zárod, ha figyelmesen hallgatsz a bölcsességre, és szívből törekszel értelemre, bizony, ha bölcsességért kiáltasz, és hangosan kéred az értelmet, ha úgy keresed azt, mint az ezüstöt, és úgy kutatod, mint az elrejtett kincseket, akkor megérted, mi az Úr félelme, és rájössz, mi az istenismeret.

(Péld 2,1-5.)

3. kompetencia: A tanulás támogatása

Ismerd meg juhaidat egyenként, törődj gondosan a nyájakkal, mert a kincs nem marad meg örökké, sem az ékszer nemzedékről nemzedékre!

(Péld 27,23)

4. kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése

Ügyeljünk arra, hogy egymást szeretetre és jó cselekedetre buzdítsuk. Saját gyülekezetünket ne hagyjuk el, ahogyan egyesek szokták, hanem bátorítsuk egymást annál is inkább, mivel látjátok, hogy közeledik az a nap.

(Zsid. 10,24-25)

5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység...

Mert amilyen ítélettel ítélték, olyannal fogtok megítéltetni; és amilyen mértékkel mérték, nektek is olyannal mérnek majd.

(Mt 7,2)

6. kompetencia: Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Én ültettem, Apollós öntözött, de Isten adta a növekedést. Úgyhogy az sem számít, aki ültet, az sem, aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja. Aki ültet és aki öntöz: egyek, és mindegyik a maga jutalmát kapja majd fáradozásához méltóan.

(1Kor 3,6-8).

Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is.

(1Kor 12,12).

7. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

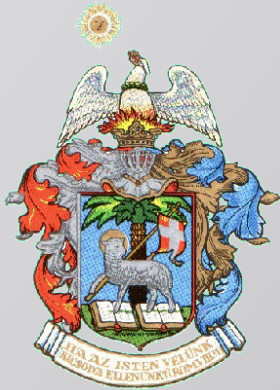
Figyelj, népem, tanításomra, fordítsátok felém fületeket, amikor beszélek! Mert példázatra nyitom számat, ősrégi titkokat akarok hirdetni. Amiket hallottunk és tudunk, mert őseink elbeszélték nekünk, nem titkoljuk el fiaink előtt, elbeszéljük a jövő nemzedéknek: az Úr dicső tetteit és erejét, csodáit, amelyeket véghezvitt.

(Zsolt. 78,1-4)

8. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Református rendszerszemlélet

„Református többlet”

- ① Miért?
- ① Hogyan?
- ① Kinek a megbízásából?
- ① Ki által?
- ① Mikor?
- ① Mitől református?

Református többlet tématerületei

- Református éthosz
- Hitoktatás helyzete és eszközszerrendszere
- Egyházi ének helyzete és eszközszerrendszere
- Pedagógus-továbbképzések tudatos szerrendszere
- Diáktámogató, mentoráló szerrendszerek
- Pedagógiai-szakmai szolgáltatások igénybevétele

"Kinek-kinek
képességei
szerint"
(Mt 25,15)

„A reformáció tanítása – a tanítás reformációja”

"A pedagógus nem lehet
elkeseredett, megtorpant ember,
mert a pedagógusnak egyetlen
karizmája van: a jövőbe vetett
hit optimizmusa."
(Karácsony Sándor)

- ◎ **2014.:** „Hálát adok a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, aki megerősített engem, mert **megbízhatónak tartott**, amikor szolgálatra rendelt” (1Tim 1,12).
- ◎ **2015.:** „Nem tehetjük, hogy ne **mondjuk** el azt, amit láttunk és hallottunk.” (ApCsel 4,20)
- ◎ **2016.:** „Amit tanultatok és átvettetek, hallottatok és láttatok is tőlem, azt **tegyétek**, és veletek lesz a béke Istene.” (Fil 4,9)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Szontagh Pál
igazgató

**Református Pedagógiai
Intézet**

1042 Budapest, Viola utca 3-5.